

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ «ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА. ЗЕЛЕНІ ТЕХНОЛОГІЇ. ЗЕЛЕНІ ІНВЕСТИЦІЇ»

6-7 жовтня 2011 року в Одесі вперше в масштабах країн пострадянського простору відбувся міжнародний екологічний форум «Зелена економіка. Зелені технології. Зелені інвестиції», організований під егідою Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та під патронатом Національної академії наук України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Одеської державної адміністрації та обласної ради.

Науково-методичне забезпечення екологічного Форуму здійснювали Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України і Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Одеській області.

Партнерами Форуму виступили: Державна екологічна академія післядипломної освіти й управління Міністерства екології та природних ресурсів України, Інститут регіональних досліджень НАН України, Кримський економічний інститут ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», ДП «Морський торговельний порт «Южний», Всеукраїнська екологічна громадська організація «Мама - 86», громадська організація «Агентство регіонального розвитку», Всеукраїнська громадська організація «Жива планета», Регіональна суспільно-політична газета «Вечірня Одеса».

У межах Форуму було проведено науково-практичну конференцію та екологічну виставку «Одеська область. Екологія - 2011», мета якої - демонстрація найкращого досвіду вирішення екологічних проблем регіону.

Значною подією Форуму стало нагородження медаллю й дипломом «Народна шана» Міжнародного академічного рейтингу популярності «Золота фортуна» в номінації за екологічно чисте виробництво порту «Южний» як першого серед портів України за значний внесок у розвиток державної екологічної політики у галузі морського транспорту.

На міжнародній конференції були розглянуті такі питання:

□ «зелена» економіка як сучасна парадигма економічного зростання;

□ ідеологічний базис та інституційні чинники розвитку «зеленої» економіки;

□ ресурсна ефективність та еколого-економічні реформи в сучасних умовах трансформаційних зрушень;

□ напрями розвитку «зеленої» економіки в Україні;

□ «зелені» інвестиції та «зелене» оподаткування як складові «зеленої» економіки;

□ розвиток «зелених» технологій: стан проблеми та перспективи;

□ еколого-економічні важелі активізації розвитку «зеленої» економіки в Україні;

□ «зелена» стратегія розвитку приморських регіонів;

□ міжнародні аспекти розвитку «зеленої» економіки;

□ «зелений» курс ЮНЕП в Україні.

У роботі Форуму взяли участь понад 150 представників підприємств, державних, наукових та громадських організацій області, представники інших регіонів України й зарубіжних країн.

На пленарному та двох секційних засіданнях науково-практичної конференції, а також круглому столу «Зелена економіка – модель партнерства: бізнес, влада, громадськість» розглянуто понад 120 доповідей і повідомлень.

Актуальність питань, що розглядались на Форумі, була визначена стратегічними напрямками розвитку «зеленої» економіки не тільки в регіональному вимірі, а й у глобальному контексті в цілому. Регіональний координатор Європейського офісу ЮНЕП – Махір Алієв, який прибув з місією підтримки регіональної ініціативи, зазначив, що «зелена економіка» стане центральною темою обговорення інших важливих міжнародних форумів високого рівня, які відбудуться найближчим часом. Так, на конференції ООН зі сталого розвитку в Бразилії в 2012 році

(«Ріо+20») однією з ключових тем конференції буде «зелена економіка в контексті сталого розвитку та подолання зубожіння». Проведення Форуму в Одесі – це перший випадок в європейській практиці, коли регіон ініціює пошук шляхів «зеленого» зростання. При цьому декларується необхідність додаткових досліджень та дискусій, щоб визначити, яким чином «зелена» економіка сприятиме прискоренню процесу переходу країни до сталого розвитку.

Найважливіші аспекти «зеленого» напрямку зростання виклали в своїх пленарних доповідях Б.В.Буркинський, академік НАН України, д.е.н., проф., директор Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України; А.В.Яцков, начальник Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Одеській області; А.Г.Шапар, член-кореспондент НАН України, д.т.н., проф., директор Інституту проблем природокористування та екології НАН України; В.М.Білоконь, начальник Управління екологічної політики Міністерства екології та природних ресурсів України; Т.П.Галушкіна, д.е.н., проф., зав. сектором прикладних проблем екологізації економіки регіону Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України; О.І.Бондар, член-кореспондент УААН України, д.б.н., проф., ректор Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Міністерства екології та природних ресурсів України; В.С.Кравців, д.е.н., проф., директор Інституту регіональних досліджень НАН України; Л.Г.Мельник, д.е.н., проф., зав. кафедри Сумського державного університету; І.Л.Парасюк, головний радник з питань стратегічного планування та економічного розвитку проекту USAID «Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність».

Провідні науковці Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (С.К.Харічков, д.е.н., проф., В.М.Степанов, д.е.н., проф., Н.М.Андрєєва, д.е.н., с.н.с., Т.Ф.Сидорченко, к.е.н., докторант) та інших академічних установ (І.К.Бистряков д.е.н., проф., Є.В.Хлобистов, д.е.н., проф. - ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; Г.І.Купалова д.е.н., проф. - Київський національний університет імені Тараса Шевченка, В.Г.Потапенко, к.г.н. - Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України) присвятили свої виступи перспективній і збалансованій стратегії розвитку держави як єдиної комплексної системи, побудованої на концептуальних засадах «зеленої» економіки.

Представники громадськості визначили своєчасність та особливу актуальність Форуму в напрямі розвитку «зеленої» економіки як моделі партнерства бізнесу, влади, науки й громадськості.

Учасники Форуму відзначили, що на сьогодні є загальна спрямованість державної стратегії переходу на засади сталого розвитку, яка набуває особливої актуальності щодо управління охороною довкілля, раціональним використанням природних ресурсів та безпекою життєдіяльності людини. В умовах децентралізації управління зростає значущість ролі соціально-економічного розвитку регіонів. Однак в останні роки погіршення стану навколишнього природного середовища стало реально впливати на якість життя населення, лімітувати можливості

соціального та економічного розвитку великих промислових міст і регіонів. Антропогенне й техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу і продовжує зростати. Близько 15% території України з населенням понад 10 млн. перебуває у критичному екологічному стані. Зазначене вимагає переорієнтації існуючих економіко-екологічних та соціально-політичних регламентів нашої країни на визнані світовою спільнотою постулати «зеленої» економіки.

Доповідачі підкреслили, що нинішня криза є не суто економічною, її можна подолати лише за допомогою інтегрованої політики нового «зеленого» курсу, проголошеного ЮНЕП у 2009 році в доповіді «Глобальний зелений новий курс». Ідея «зеленої економіки» набуває все більшого резонансу та пропонується якості практичного вираження масштабних урядових ініціатив.

Учасники міжнародного екологічного форуму схвалили резолюцію як результат науково-практичних напрацювань щодо доцільності формування згідно з міжнародними вимогами програмних документів у форматі розвитку «зеленої» економіки на національному рівні. Було прийнято рішення щодо доцільності визначення Одеської області прикладним «полігоном» розробки пілотного проекту моделі «зеленої» стратегії, а також активізації розвитку «зеленої» економіки на регіональному рівні.

Резолюцію було деталізовано за таким напрямками: системна екологізація державної політики, екологізація регіональної політики, екологізація наукових досліджень у сфері «зеленої» економіки.

З огляду на економічну, екологічну та соціальну значимість вищезазначеного обґрунтовано стратегічні вектори забезпечення плану дій на національному рівні, а саме: розробка Концепції «зеленого зростання» в Україні; формування теорії трансформаційних зрушень національного господарства крізь призму «зеленої» (екологоорієнтованої) економіки та системи уявлень, які об'єктивно відображають тенденції й результати трансформацій, що відбуваються. Квінтесенцією резолюції в регіональному зрізі є пропозиції щодо розробки регіонального плану дій з охорони навколишнього природного середовища на засадах «зеленої» економіки та опрацювання «зеленої» стратегії регіону.

Організатори й учасники міжнародного екологічного форуму висловили конкретні сподівання щодо взаємоузгодженості політичної волі, консенсусу громадських та бізнес-інтересів; відповідного інвестування науково-прикладних досліджень щодо формування якісно нової ідеології розвитку суспільства – «зеленої» економіки.

Стратегія державної екологічної політики, міжнародні угоди та імідж України потребують зміни пануючої економічної парадигми управління країни на користь моделі «зеленого» зростання не лише на національному, а й регіональному рівнях.

Тетяна ГАЛУШКІНА,
науковий координатор Форуму,
доктор економічних наук, професор,
національний екоаудитор